

Nagylepkefaunisztikai kutatásaim 9 éve (1967—1975) az Északi-Bakonyban

DR. RÉZBANYAI LÁSZLÓ tudományos főmunkatárs
Natur-Museum, Luzern (Svájc)

Bevezetés

A DR. PAPP JENŐ által beindított "A Bakony természeti képe" tudományos programba 1967-ben kapcsolódtam be, kedves barátom DR. TOTH LÁSZLÓ coleopterológus közbenjárásával. Bár a kutatási program annak idején már szervezett keretek között folyt, egyetlen résztvevő sem foglalkozott tervszerűen a táj nagylepkefaunájával, jóllehet ismereteink ezen a téren igen hézagosak voltak.

A kutatási módszerek kiválasztásánál első helyre került a fénycsapda /hajdani kedves tanítómesterem DR. KOVÁCS LAJOS hatására/ rendszeres nappali gyűjtések és csapdaállításra alkalmatlan helyeken végzendő személyes lámpázások mellett. Rövid tájékozódás után úgy döntöttem, hogy munkámat az egyik e szempontból legkevésbé ismert tájegységgel, az Északi-Bakonnyal kezdem, majd néhány év után a többi tájegység kerül sorra.

Akkor még nem sejtettem, hogy e terveimet két egymástól független okból kifolyólag csak részben fogom valóra váltani. Az egyik közülük magától érthetődő és nem váratlan. Rövid időn belül nyilvánvalóvá vált, hogy az Északi-Bakony nagylepkefaunáját néhány év alatt kikutatni aligha tudom, olyan változatos ökológiai felépítésű és nagykiterjedésű tájegység.

A jelzett 9 év leforgása alatt 8 helyen működött 3-3 évig fénycsapdám /Iharkuton csak 2 évig/, további 9 helyen végeztem számos személyes lámpázó gyűjtést és az év különböző szakaszaiban nappal is többször bejártam a vidék több jellegzetes részét. Az így elért eredményekhez még hozzáadható egy sor korábbi irodalmi adat, valamint a KOVÁCS LAJOS által jegyzőkönyvezett farkasgyepűi fénycsapda anyag. Bár az így elért végeredmény nagyon figyelemre méltó, ennek ellenére nem merem állítani, hogy az Északi-Bakonyban egyáltalán nem érdemes többé a nagylepke fauna kutatásával foglalkozni!

A másik ok váratlanul és alapvetően veszélyeztette terveim megvalósítását: 1969. augusztusában másirányú elfoglaltságom Svájcba

szólított. A vállalt és megkezdett feladatot mégis el akartam végezni. A szervezési és lebonyolítási folyamatban ekkor nagy segítségemre volt kezdetben DR. PAPP JENŐ, majd DR. TÓTH SANDOR muzeumi igazgató és a Bakonyi Természettudományi Múzeum több más munkatársa. Az anyag feldolgozását jelentős áldozatok árán, részben rövid magyarországi tartózkodásaim idején, részben pedig külföldön végeztem, valamint ezekben az években sem hanyagoltam el nyáron a személyes tevékenységem munkáját. Ma úgy érzem, hogy nyugodt szívvel állíthatom: bár az eredeti tervet teljesíteni nem tudtam, 9 évi kutatómunkám egy lezárt egységet képvisel, és az Északi-Bakony ezzel hazánk nagylepkefaunisztikailag legtervszerűbben és legjobban kikutatott tájegységei közé sorolható. E munkámban jelentős köszönet illeti a már említetteket, a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóságot, A KOVÁCS LAJOS által felvett farkasgyepűi jegyzőkönyv adatait DR. MAHUNKA SANDOR, a budapesti Természettudományi Múzeum Állattárának vezetője bocsáj - totta rendelkezésünkre, ezzel lehetővé téve, hogy hajdani mesterem emberfeletti munkájának egy töredéke általam kiértékelésre kerüljön és így nyomtatásban is megjelenhessen /előkészületben/.

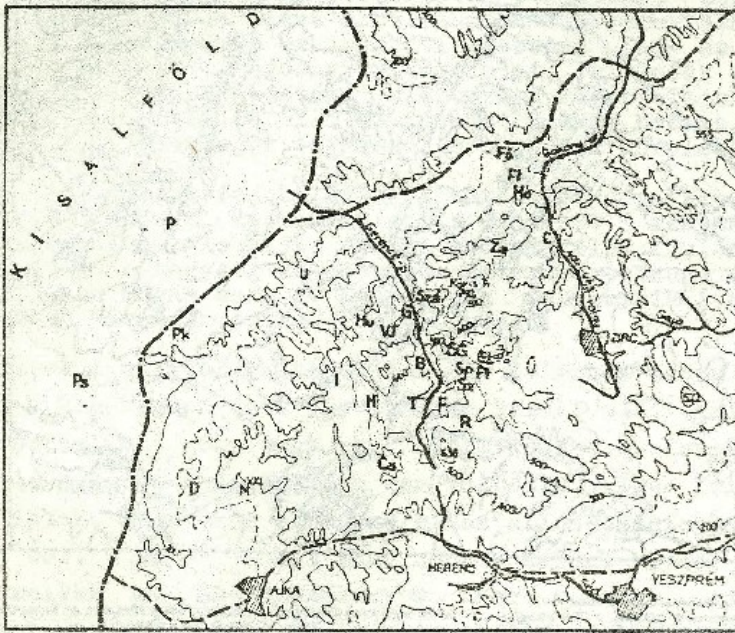
Az elért eredmények rövid összefoglalása

Bár az eredmények kiértékelése még folyamatban van, nagy vonalakban már módomban áll egy sor adat összefoglalása. Mint a legfontosabb adatok egyike, a fénycsapdákkal gyűjtött egyedek száma érdemel itt említést /160 000 felett/, mely az éjszakai nagylepkefauna kvalitatív és kvantitatív kikutatásának alapját képezte /1. táblázat/. A gyűjtött nagylepkefajok számát figyelembevéve /900/ nyugodtan állíthatjuk, hogy a kutatási módszerek megfelelőek voltak. Mivel a végső összefoglalás hátra van, ez a szám kevéssel még növekedhet is.

A nappali nagylepkefauna

Az Északi-Bakony területén viszonylag magas a Diurna-fajok száma /114, a nagylepkefajok 12,7%-a/. Közülük egy sor a hegység számos pontján előfordul, 17 faj, /Diurna 14,9%-a/ azonban eddig csak egy helyen került elő /Charcharodus alceae ESP., Pyrgus armoricanus OBTH., P. serratulae RNR., Spialia orbifer HBN.; S. sertorius HFFMGG. Colias myrmidone ESP., Thecla betulae L., Quercusia quercus L., Strymonidia pruni L., Maculinea nausithous BERGSTR., M. arion L., Agrodiatus amanda SCHW., Limenitis camilla L., Euphydryas aurinia R. Hyponephele lycaon ROTT., H. lupinus COSTA és Nechipparchia statilius HUFN./.. Ezekon kívül külön említésre méltó fajok még pl. a Palaeochrysophanus hipphotoë sumadiensis SZABÓ., Maculinea teleius BERGSTR., M. alcon DEN. et SCHIFF. és Mellicta britomartis centroposita KOV. et ISSEK.

A nappali nagylepkefauna kiértékelése beleértve a nappal gyűjtött Macroheterocera-fajokat is/ már megjelent a "A Bakony természet-tudományi kutatásainak eredményei" sorozatban /RÉZBÁNYAI 1979 c/ így feleslegesnek tartom, hogy erre itt részletesebben kitérjek.

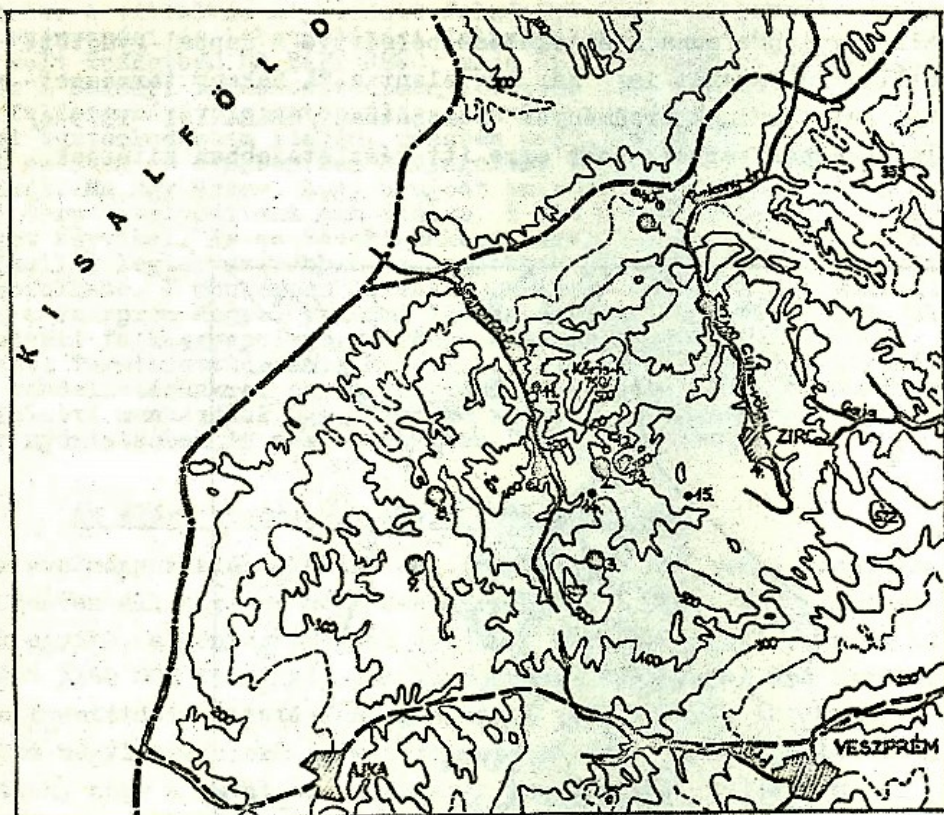

1. térkép: Nappali lepkegyűjtő helyek az Északi-Bakony területén. (Zirc, C = Csaba-völgy, FI = Fenyőfő-lejtők, Fd = Fenyőfő-ősfenyves-völgyes, Hó = Húsvet-völgy, Ze = Zabolc-erdő, SG = Százgerence-völgy, Sp = Somhegypuszta, Pl = Plötzeoldal, St = Somboly-tető, Sz = Szömörke-völgy, F = Fehérkő-völgy, T = Tiszavíz-völgy, R = Raktanya, B = Bakonybél, G = Gerence-völgy, VJ = Vörös János-séd völgye, Szá = Szarvad-árok, Hh = Hubertlak, U = Újot, I = Iharkút, N = Némethánya, régi vadászház környéke, Cs = Csehbánya, M = Magyarpolány, P = Pápa, Ps = Pápasámlán, Pk = Papakörtési, D = Deveser, Szeki-erdő)

Karte 1. Tagfalter-Fangplätze im Nord-Bakony-Gebirge

Az éjszakai nagylepkefauna

Az Északi-Bakony változatos ökológiai viszonyainak következtében az éjszakai nagylepkefauna minőségileg igen gazdagnak nevezhető, és a nagylepkék gyakorisága szempontjából sem lehet ma még /ki tudja meddig?/ a terület nagy részén ok. Az elért eredmények jelentős része már publikálásra került, további részének kiértékelése folyamatban van.

2. térkép: Éjszakai nagylepke-gyűjtőhelyek az Északi-Bakonyban
 Fényesapdák: 1. Fenyődő, 2. Somhegypuszta, 3. Ráktaonya, 4. Zirc arborétum,
 5. Porva-Cesznek vasútállomás, 6. Bakonybél, 7. Huszártelekpuszta, 8. Ilarkút,
 9. Farkasgyepő - erdészeti fényesapda
 Alkalmi lámpázóhelyek: 10. Gólyfennsík, 11. Ódvestő-hegy, 12. Szécs-Gerecs völgy

és szőlő-hegyi fényesapdák, 13. Som-hegy tölgy és Füzös-erdő, 14. Selmőrkő-
 völgy, 15. Akácpuszták - Pusztaszék
 Karta 2: Nüchtlische Sammelplätze im Nord-Bakony-Gebirge (1-9. Lichtfelsen,
 10-15. geotermische Lichtstrahlzone)

1. Személyes gyűjtések

A hegység területén 1967-1974 között 15 alkalommal tartózkodtam gyűjtések céljából és ezalatt 8 helyen összesen több mint 60 személyes lámpázó gyűjtés adatai kerültek jegyzőkönyvembe. Bár az így fogott 442 éjszakai nagylepkefaj a hegység ismert Macroheterocera faunájának csak kb. 56%-a, közülük 13 faj azonban csak e gyűjtések során került elő, és bepillantást nyertünk néhány figyelemreméltóbb biótop fauna összetételébe. Az eredmények részletes kiértékelését lásd: REZBÁNYAI 1980.

2. Fénycsapdák

Az egyes fénycsapdák üzemelési éveit, a használt fényforrások, az elért összes faj- és egyedszámok, a csapdakezelők neve és csapdák-kal kapcsolatos irodalmi utalások az 1. táblázatban találhatóak. A csapdahelyek között mind egyedszám, mind pedig fajszám szerint messze kiemelkedik Somhegy /Somhegypuszta/, mintegy háromnegyed része előkerült itt az összes ismert északi-bakonyi nagylepkefajnak. Az összes fajszám a porva-cseszneki vasutállomáson /Cuha-völgy/ is magas volt /kevésbé zavart természetes biotópok/, ezzel szemben viszonylag alacsony a zirci arborétumban és Bakonybélben /kulturbiotópok. A farkasgyepűi és iharkuti alacsony faj- és egyedszám oka, hogy itt csak normálégős gyűjtést folyt, Feltűnőek a fenyőfői eredmények: alacsony egyedszám, viszonylag magas fajszám mellett /a csapdahelység szélén állt kulturbiotópokkal övezve, azonban változatos és különleges természetes biotópok közelében/.

A Macroheterocera-fajok /786/ jelentős többsége /kb.770/ az éjszakai nagylepkefauna képviselője. Az említett 9 fénycsapdával mintegy 750 éjszakai nagylepkefaj északi-bakonyi előfordulását sikerült igazolni, ez a hegység ismert Macroheterocera-faunájának 95 %-a! Ez a feltűnően magas szám a fénycsapda faunisztikai kutatásokhoz való kiváló használhatóságát hangsúlyozza.

Az éjszakai nagylepkék közül már egy jelentős számú faj /91- 11,8%/ eddig a hegységnek csak egy pontján került elő, ami azonban távolról sem jelenti azt, hogy ezek előfordulása az Északi-Bakony más, hasonló jellegű biotópjaiban nem valószínű. Ezek felsorolásától itt eltekintek, erre majd előkészületben álló összefoglaló munkámban kerül sor. E fajok között akad néhány nálunk ritka vándorlepkefaj is, melyek az Északi-Bakonyban nem honosak, de bármely évten valahol megjelenhetnek /Hyles lineata livornica ESP., Mythimna unipuncta HAW., Heliothis armigera HBN., Trichoplusia ni HBN./.

Meglehetősen magas azoknak a fajoknak a száma, melyek a terület alapfaunájának a magját képviselik, vagyis valamennyi 7 csapdahelyen /ahol higanygőzégős gyűjtés is folyt előkerültek. E 272 éjszakai nagylepkefaj a fénycsapdákkal fogott fajok kb. 36 % -át teszi ki. Közöttük akad néhány figyelemre méltó faj is, melyeket korábban aligha soroltunk volna az Északi-Bakony alapfaunájához, mint pl. Drynobia melagone BKH., Opigena polygona D. et SCH., Eriopygodes imbecilla F., Hyssia cavernosa gozmanyi KOV., Mythimna impura HBN., Cucullia fraudatrix EV., Brachionycha nubeculosa ESP., Hydraecia micacea ESP., Calostigia pectinataria KNOCH., Lygris melinata F., Eupithecia valerianata HBN., E. catharinae VOJN. és E. castigata HBN.

A további éjszakai nagylepkefajok között is akad jónéhány, melyek a 7 csapdahely közül csak egy helyen nem kerültek elő bár tanyázásuk ott is valószínű. Másrészt viszont feltehető, hogy ha még több helyen üzemelt volna fénycsapda, akkor az alapfauna tagjainak és a csak egy helyen előkerült fajoknak a száma egyaránt valamivel alacsonyabb lenne.

A fénycsapdában 8 helyen /Farkasgyepű még kiértékelés alatt/ a hároméves, illetve Iharkuton a két éves gyűjtés alapján a következő fajok szerepeltek a leggyakoribb 3 faj között /zárójelben a van a csapdahelyek száma/: Eilema lurideola ZINCK. /1/, Spilarctia luricipeda L. /1/, Amathes c-nigrum L. /5/, Tholera decimalis PODA /1/, Orthosia gothica L. /2/, Conistra vaccinii L. /1/, Hoplodrina alsines BRAHM. /1/, Eustrotia candidula D. et SCH. /1/, Hypena proboscidalis L. /2/, Operophtera brumata L. /2/, Perizoma alchemillata L. /1/, Timandra griseata brykaria NORSTR. /-amata L.//1/, Semiothisa clathrata L. /1/ és Colotois pennaria L. /1/.

Ha azonban az egyes gyűjtések eredményeit külön-külön vizsgáljuk, jóval több faj szerepel a 3 leggyakoribb között /zárójelben az egyes gyűjtések száma szorozva a csapdák számával, vagyis az összes évek száma $7 \times 3 + 1 \times 2 = 23$ lenne. Az első szám az évek számát jelzi normálévegős, a második higanygőzégős gyűjtés esetén/: Eilema lurideola ZINCK. /1+0/, Spilosoma menthastri ESP. /1+0/, Scotia sagetum D. et SCH. /2+0/, S. exclamationis L. /2+2/, Ochropleura plecta L. /0+1/, Mamestra pisi L. /0+1/, Amathes c-nigrum L. /4+6/, Tholera decimalis PODA /0+1/, Orthosia gothica L. /1+2/, Conistra vaccinii L. /3+1/, Hoplodrina alsines BRAHM. /0+1/, Eustrotia candidula D. et SCH. /1+1/, Rivula sericealis SCOP. /4+0/, Hypena proboscidalis L. /3+0/, Operophtera brumata L. /3+0/, Felurga comitata L. /1+0/, Anaitis plagiata L. /1+0/, Perizoma alchemillata L. /1+1/, Timandra griseata brykaria NORDSTR. /-amata L. /7+0/, Semiothisa clathrata L. /1+1/, S. glarearia BRAHM. /2+0/, Colotois pennaria L. /2+0/, Ectropis bistortata GZE. /1+0/ és Thalera fimbrialis SCOP. /1+0/.

Faunisztikailag figyelemre méltó Macroheterocera-fajok

Első helyen kell itt azt a két fajt említenem, melyek kéziratban

elkészültéig csak az Északi-Bakonyból kerültek elő, bár előfordulásuk hazánk más középhegységi jellegű vidékein is valószínű.

Abrostola agnorista DUFAY /Noctuidae/: Az Alpok déli völgyeiben elterjedt és helyenként gyakori faj, mely a Déli-Kárpátokban és Transzkaukáziában is előfordul. Felismerése ivarszervi vizsgálatok nélkül meglehetősen nehéz, mert sokban hasonlít az A. trigemina és az A. asclepiadis fajokhoz. Első ismert hazai példányai 1971-ben kerültek elő Ráktanyán és Somhegypusztán, valamint személyek gyűjtései során a som-hegyi Plötz-oldalban. Később megfogtam fénycsapdával Bakonybélben, Iharkuton, Huszárokölöpusztán és személyesen a Som-hegy tetőn is. A fajról részletesebben lásd: RÉZBÁNYAI 1973a és 1979a.

Calostigia didymata L. /Geometridae/: Személyes gyűjtések során két alkalommal is igen gyakorinak bizonyult a bakonybéli Som-hegy tetőjén kb. 550-650 m között /1972.VI.22., 1973.VII.17./. egy példány került elő a Cuha-völgyben is /Porva-Csesznek vasutállomás, 1973.VII.3./. A fajról részletesebben lásd: RÉZBÁNYAI 1977 és 1980. Az említett két fajon kívül első hazai példányai kerültek itt elő még a következő, hazánkban ritka fajoknak: Spudea rutilicilla ESP. /Noctuidae/: Fenyőfő, ősfenyves, 1966.IV.14., leg. TALLOS PÁL /Fol. Ent. Hung., 1958.XI., p. 451. Eupithecia intricata arceuthata FRR. /Geometridae/: Fenyőfő, ősfenyves, 1956.V.12. és 27., leg. TALLOS PÁL /Fol. Ent. Hung., 1958.XI., p. 453/. Euphyia scripturata HBN. /Geometridae/: Fenyőfő, község DK-i széle, 1967.VI.27., leg. fénycsapda; Szömörke-völgy, Bányász-kut, 1970.VII.24., leg. RÉZBÁNYAI.

Az Északi-Bakony a második ismert hazai lelőhelye a következő, talán egyáltalán nem is olyan ritka és lokális éjszakai nagylepkefajnak. Eilema pseudocomplana DANIEL /Arctiidae/: Első hazai példányait a Kőszegi-hegységben gyűjtött fénycsapda-anyagban ismertem fel röviddel ezelőtt. Az Északi-Bakonyban Somhegypusztáról, Porva-Csesznek vasutállomásról és Huszárokölöpusztáról sikerült kimutatnom, de valószínű, hogy másutt is előfordul, csak a feldolgozás során elkerülte figyelmemet /a faj ismertetőjegyei hazánkban korábban ismeretlenek voltak/. Könnyen összetéveszthető más Eilema fajokkal /complana palliatella = unita/. Részletesebben lásd: RÉZBÁNYAI 1981b.

Mythimna unipuncta HAW. /Noctuidae/: E nevezetes trópusi-szubtrópusi vándorlepke és gabonakártevő első hazai példánya csak 1970-ben került elő Gerlán, további 2 példánya 1971-ben Somhegypusztán /ez először tévesen mint első hazai fogás került publikálásra: RÉZBÁNYAI 1973a/. A faj az utóbbi másfél évtizedbe néhányszor váratlanul nagy számban berepült Közép-Európába /főleg Svájc, Ausztria/, nálunk azonban eddig még sehol sem figyelték meg magasabb egyedszámait. Részletesebben lásd: RÉZBÁNYAI 1973a és 1980. Az unipuncta közép-európai adatainak összefoglalása /1904-1980/ megjelenés alatt áll /RÉZBÁNYAI L. 1982? -"Atalanta"/.

Eupithecia trisignaria H. SCH. /Geometridae/: Első hazai példánya a Kőszegi-hegységből került elő /RÉZBÁNYAI 1975/, majd megfogtam az Északi-Bakonyban is /Somhegypuszta, Szömörke-völgy, Bakonybél, Porva-Csesznek vasutállomás/. Felismerése ivarszervi vizsgálat nélkül aligha lehetséges. Előfordulása hazánk más középhegységi

jellegű vidékein is bizonyosra vehető.

Az említésre méltó fajok között akad egy sor kifejezetten hidegkedvelő, hazai viszonylatban montán faj, melyek előfordulását az Északi-Bakonyban korábban nem tartották valószínűnek /lásd pl. REZBANYAI 1976/. Szélsőségesen thermophil, xerophil és hygrophil fajok egészítik ki a táj nagylepkefaunisztikai nevezetességeinek listáját. Ebből a hosszú sorból csak néhányat említenék meg itt /részletesebben lásd északi-bakonyi publikációsorozatom már megjelent, vagy megjelenés előtt álló fejezeteiben, továbbá a hegység éjszakai nagylepkefaunájának későbbi összefoglalásában/:

Drepana curvatula BKH., Pheosia gnoma F., Hybocampa milhauseri F., Leucodonta bicoloria D. et SCH., Drynobia velitaria HUFN., Nudaria mundana L., Endrosa kuhlweini HBN., Euxoa hastifera DONZ., E. brunnea HUF. /=crypta DADD./, E. segnilis B., Ogygia nigrescens HUFN., Eriopygodes imbecilla F., Cerapteryx graminis L., Cucullia prenanthis B., Amphipyra berbera svenssoni FLETCH., Apamea syriaca tallosi KOV., Oligia versicolor BKH., Amphipoea fucosa FRR., Hydraecia petasitis vindelicis FRR., Porphyria noctualis HBN., Autographa pulchrina HAW., A. bractea D. et SCH., Euchalcia consona F., Plusia chryson ESP., Discoloxia blomeri CURT., Larentia clavaria HAW., Scotapteryx mucronata Scop., Calostigia olivata D. et SCH., Eulithis testata L., Dystroma truncata HUFN., Rheumaptera undulata L., Eupithecia breviculata DONZ., E. orphnata BOH., E. imaudata Z., E. pini RETZ., E. bilunulata ZETT., E. veratraria H. SCH., E. satyrata HBN., E. egeneria H. SCH., E. lariciata FRR., Callialystis choerata MAB., Cyclophora orbicularis HBN., Ennomos alniaria L., E. quercaria HBN., Epione vespertaria D. et SCH., Semiothisa signaria HBN., Peribatodes secundaria ESP., Boarmia viertlii BOH., Odontognophos dumetata TR., Gnophos furvata D. et SCH. és G. pullata D. et SCH.

Vándorlepkék

Eltekintve a nálunk is többé-kevésbé honos és gyakori vándorlepkék-től, csak viszonylag kevés vándorlepkefaj került elő az Északi-Bakonyban gyűjtéseim során és ezek is csak egy, vagy csak néhány példányban /Acherontia atropos L., Agrius convolvuli L., Hyles lineata livornica ESP., Peridroma sucia HBN., Mythimna unipuncta HAW., Spodoptera exigua D. et SCH., Helithis armigera HBN., és Trichop-lusia ni HBN./.. A vándorlepkék északi-bakonyi adatairól egy külön publikációban szeretnék beszámolni /lásd az irodalom jegyzékben/.

Ökológiai és cönológiai megfigyelések

Az egyes gyűjtőhelyek éjszakai nagylepkefaunáját minden alkalommal ökológiai és cönológiai szempontok figyelembevétele mellett tanulmányoztam. Az eredmények kiértékelésénél a nagylepkefaunát összevetettem a lelőhelyek növényzeti viszonyaival. Valamennyi gyűjtőhelyen megkülönböztetett figyelmet szenteltem a fauna százalékos összetételének, valamint az egyes éjszakai nagylepke-aszpektusoknak /térbeli illetve időbeli cönózisok/. Ezek összefoglaló kiértékelése azonban még hátra van.

Publikációk

Kutatásaim kezdetétől azon fáradoztam, hogy az eredmények ne csak mint végső összefoglalás, hanem mint részletekbemenő mozaikdarabok is, folyamatosan kiértékelésre és publikálásra kerüljenek. Ennek köszönhető, hogy kéziratomból elkészültéig 13 megjelent és négy megjelenés alatt álló dolgozatom foglalkozik kizárólag vagy részleteiben az Északi-Bakonyban elért kutatási eredményekkel. Ezekon kívül még legalább 4 publikáció elkészítését vettem tervbe.

Ma, az egyre szükségesebb szigorú természetvédelem korszakában, csak az vállalhatja egy természetes biotópban a fénycsapdával való gyűjtéssel járó felelősséget, aki az eredményeket nem csak kvalitatív hanem kvantitatív szempontból is részletekbe menően kiértékeli és eredményeit valamely szaklapban közzé is teszi!

Irodalom - Literatur

RÉZBÁNYAI, L.:

/1973a/: Faunánkra új nagylepkefajok az Északi-Bakonyból - Folia Ent. Hung., 26., p. 229-232.

/1973b/: Levél a sirci Bakonyi Természettudományi Múzeum által szervezett Bakonykutató ankét résztvevőikhez - Veszprém Megyei Muz. Közl., 12, p. 32-33.

- /1973c/: Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi - Bakony éjszakai nagylepkefaunáján I. /Fenyőfő, Bakonybél-Somhegy Fenyőfő 2. rész./ - A Veszpr. Megyei Muz. Közl., 12, p.395 - 450.
- /1974/: Quantitative faunistische, ökologische und zöologische Forschungsmethode mit Lichtfallen und deren Ergebnisse bei den Grossschmetterlingen. - Folia Ent. Hung., 27, Suppl., p. 183-190.
- /1975/: Adatok Magyarország Eupithecia-faunájához - Folia Ent. Hung., 28, p. 231-233.
- /1976/: Hidegkedvelő, hazai viszonylatban főleg montán típusu éjszakai nagylepkefajok előfordulása az Északi-Bakonyban - Folia Ent. Hung., 29, p. 153-155.
- /1977/: Boreális típusu faunaelem, a Colostygia didymata L. az Északi-Bakonyból - Folia Ent. Hung., 30, p. 174.
- /1979a/: Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján II. /Somhegy 2. rész, Ráktanya, Zirc-arborétum/ - A Veszpr. Megyei Muz. Közl., 14, p.139-191.
- /1979b/: Lelőhelyadatok a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum nagylepkegyűjteményéből, 1969-ig - A Veszpr. Megyei Muz. Közl., 14, 193-197.
- /1979c/: Az Északi-Bakony nappali nagylepkefaunája -A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 12, Zirc, pp. 71.
- /1980/: Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján III. /Személyes éjszakai gyűjtőhelyek/ - A Veszpr. Megyei Muz. Közl., 15, p. 141-168.
- /1981a/: Kiegészítések és megjegyzések néhány nagylepke elterjedésének újabb hazai adataihoz -Folia Ent. Hung., 42/34/, p. 241-242.
- /1981b/: Eilema pseudocomplana Danial Magyarországon - Folia Ent. Hung., 42/34/, p. 241-246.
- /1981c/: Az Északi-Bakony Eupithecia-faunájának alapvetése - Veszprém Megyei Muz. Közl., 16, p.
- /1981?/: Zur Häufigkeit der verdunkelten Formen von Biston betularia L. und Dasychira pudibunda L. an einigen Orten in der Schweiz und in Ungarn, /Adatok a B. betularia és a D. pudibunda melanisztikus formáinak gyakoriságához Svájc és Magyarország néhány pontján/ - Acta Biol. Debrec., megjelenés alatt.
- /1982?/: Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján IV. /Bakonybél, Forva -Csasznek vasútállomás/ - A Veszprém Megyei Muz. Közl., megjelenés alatt.

/1982?/ : *Mythimna unipuncta* HAW. in der Schweiz, sowie ein Rückblick auf die Beobachtungen über *unipuncta* in Mittel-, Nord- und Westeuropa bis 1980. - *Atalanta*, megjelenés alatt.

Előkészületben:

- Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján V. /Huszárokölöpuszta/
- Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján VI. /Iharkut, Farkasgyepű/
- Vándorlepke-megfigyelések az Északi-Bakonyban fénycsapda-adatok alapján 1967-75-ben, valamint egyéb észrevételek a vándorlepkékről általában.
- Az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunája - A Bakony természet-tudományi kutatásának eredményei.

Erforschung der Grossschmetterlingsfauna im Nord-Bakony-Gebirge, Transdanubien, Ungarn, Während neun Jahren (1967-1975).

Verfasser gibt eine kurze Zusammenfassung seiner Forschungsarbeit in diesem Gebiet. Sammelmethode waren Tagfang, Lichtfallenfang und persönliche Lichtfänge. Die Ergebnisse der Tagfänge wurden in RÉZBÁNYAI /1979c/ publiziert. Angaben über die Nachtgrossfalterfauna sind in 13 weiteren Publicationen des Verfassers zu finden; weitere Publikationen sind entweder im Druck oder in Vorbereitung.

Die Zahl der im Nord-Bakony-Gebirge nachgewiesenen Macrolepidopteren Arten beträgt, 900, Wovon 114 Arten zu den Diurna und 786 Arten zu den Macroheterocera gehören. Die wichtigsten Angaben über die Nachtgrossfalterfauna stammen aus Lichtfallenfängen /ca. 750 Arten und über 160 000 Individuen/. Von den 750 Arten wurden 91 nur an einem Ort, dagegen 272 Arten an allen 7 Orten nachgewiesen, wo die Lichtfalle auch mit Quecksilberdampflampe in Betrieb war. Verfasser zählt die häufigsten Nachtgrossfalterarten des Gebietes auf, ferner eine ganze Reihe faunistisch bemerkenswerter Arten wie z. B. *Aba rostita* agnorista DUPAY und *Calostigia didymata* L. /in Ungarn sind beide bis jetzt nur aus dem Nord-Bakony-Gebirge bekannt/, *Spudaea ruficilla* ESP., *Eupithecia intricata arceuthata* FRH. und *Euphyia scripturata* HBN. /Raritäten in Ungarn, deren erste ungarische Ex-

emplare im Nord-Bakony-Gebirge gefunden wurden, Eilema pseudocomp-lana DANIEL, Mythimna unipuncta HAW. und Eupithecia trisignaria H. SCH. /deren zweite bekannte ungarische Fundorte hier zu finden ist Ueber die Wanderfalter wird Verfasser zu einem späteren Zeitpunkt ausführlicher berichten.

Die Auswertung der Ergebnisse ist noch im Gange. Die Arbeit wird mit einer Zusammenfassung Ueber die Nachtgrossfalterfauna des Nord-Bakony-Gebirges zu einem späteren Zeitpunkt abgeschlossen. Im Literaturverzeichnis sind alle Publikationen des Verfassers aufgeführt die sich ausschliesslich oder zum Teil mit der Macrolepidopteren-fauna des Nord-Bakony-Gebirges befassen bzw. voraussichtlich be-fassen werden.

1. táblázat: Fénycsapdák az Északi-Bakonyban (1965-1975)
 Tabelle 1: Lichtfallen im Nord-Bakony-Gebirge 1965-1975

	1965-1975						Macrolepidoptera	irodalom	Betreiber der Lichtfallen
	53666	76869	0717	2737	475	Arten	Anzahl Individuen		
Fényesék	n	n	Hg			505	14.925	VMK 12: 395-450	Lőrincz Tamás
Somhegypuszta	n	n	Hg			569	32.404	VMK 13: 395-450 VMK 14: 139-191	Eisenreich József
Rákantya	n	n	Hg			492	24.220	VMK 14: 139-191	Kalmár István
Zirc, arborétum	n	n	Hg			461	23.929	VMK 14: 139-191	Spaumberger József
Bakonybél	n	n	Hg			464	17.036	VMK megjelölés alatt	Juronicz László
Forva-Csasznak vasútállomása	n	n	Hg			536	24.087	VMK " "	Horeczki Mihály
Hárszárkői-Öpuszta	n	n	Hg			492	18.962	előkészületben	Hull József
Harkút	n	n				335	2.251	előkészületben	Sági Pál, később Németh István
Összesen							157.814		
Parkasgyepű	n	n	n	n	n	? 450	?	előkészületben	erdészeti fénycsapda
Fényesapdák összesen	1n	3n	3n	2n	1n	? 750	?		
MACROLEPIDOPTERA összesen	LH	LH	LH	LH	2LH	? 786			
DIURNA összesen						114		BTK 12: pp. 71	
MACROLEPIDOPTERA						? 900			

Telmányarázat (legende):
 n = 100 W normál égő (normale Glühbirne) - Hg = 80 W higanygőzű (Quecksilberdampflampe HgU)
 VMK = A Veszprém megyei Műzsemtanok Közlönyei - BTK = A Bakony természetvédelmi kutatóállomás eredményei
 ? = még feldolgozás alatt (noch in Bearbeitung)

